

Nowy Dwór Maz., dnia 14 marca 2024 r.

INSPEKCJA WETERYNARYJNA

POWIATOWY LEKARZ WETERYNARII
W NOWYM DWORZE MAZOWIECKIM

Maciej Wierzchoń

**Pan
Leszek Smuniewski
Przewodniczący Rady
Powiatu Legionowskiego**

Nasz znak: PIW.ZZ.44.01.01.2024

Dot. sprawy nr:

pismo z dnia:

Szanowny Panie Przewodniczący,

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Nowym Dworze Mazowieckim przekazuje w załączeniu sprawozdanie z działalności organu w 2023r.

Z poważaniem

POWIATOWY LEKARZ WETERYNARII
w Nowym Dworze Mazowieckim

dr n. wet. Maciej Wierzchoń

Sprawozdanie z działalności Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Nowym Dworze Mazowieckim w 2023 r.

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Nowym Dworze Mazowieckim wykonuje zadania administracji weterynaryjnej na obszarze powiatów legionowskiego i nowodworskiego.

Inspektorat zatrudnia, oprócz Powiatowego Lekarza Weterynarii, 9 pracowników merytorycznych i 2 administracyjnych w wymiarze 10,5 etatu, w tym:

- 1) W zespole ochrony zdrowia zwierząt i zwalczania chorób zakaźnych – 4 pracowników w tym 3 lekarzy weterynarii
- 2) W dziale higieny żywności pochodzenia zwierzęcego – 3 pracowników w tym 1 lekarza weterynarii
- 3) W dziale higieny pasz i utylizacji – 2 pracowników w tym 1 lekarza weterynarii

Dodatkowo inspektorat korzysta z lekarzy wolnej praktyki, wykonujących czynności zlecone przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w ilości 4 w powiecie legionowskim oraz 6 w powiecie nowodworskim.

Głównymi kierunkami działania inspektoratu jest:

1. Ochrona zdrowia zwierząt i zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt.
2. Higiena produktów pochodzenia zwierzęcego.
3. Nadzór nad produkcją i dystrybucją pasz dla zwierząt.
4. Nadzór nad postępowaniem z ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego.
5. Nadzór nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt.
6. Nadzór nad przestrzeganiem przepisów w gospodarstwach rolnych utrzymujących zwierzęta.

Zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt

W 2023r. na terenie powiatu legionowskiego wystąpiły 4 ogniska chorób zakaźnych zwierząt zwalczanych z urzędu, 2 ogniska afrykańskiego pomoru świń oraz 2 ogniska wysokozjadliwej grypy ptaków. Na terenie powiatu nowodworskiego w 2023 r.

stwierdzono gripę ptaków w 1 ognisku oraz 1 ognisko gruźlicy bydła (kontynuacja zwalczania z 2022r.) Na terenie powiatu nowodworskiego nie stwierdzono ASF.

Pomór afrykański świń (ASF)

Obydwa stwierdzone w powiecie legionowskim ogniska ASF obejmowały pojedyncze dziki padłe, z których jeden został znaleziony na terenie miasta Legionowo, a drugi w przyległym lesie przylegającym do miasta. Nie zaobserwowano migracji dzików zakażonych ASF z terenu powiatu wyszkowskiego gdzie choroba występowała na dosyć szeroką skalę.

W ramach zwalczania ASF organy Inspekcji Weterynaryjnej:

- Badały w kierunku ASF wszystkie dziki pozyskane na terenie powiatów legionowskiego oraz nowodworskiego,
- Badały w kierunku ASF wszystkie dziki padłe a ich zwłoki usuwały ze środowiska.
- Nakazywały prowadzenie odstrzału sanitarnego dzików
- Organizowały poszukiwania martwych dzików (w tym poszukiwanie z wykorzystaniem przeszkolonych psów)

W 2023 r. na terenie powiatów legionowskiego oraz nowodworskiego odstrzelono łącznie 1276 dzików. Dodatkowo stwierdzono upadek 113 dzików.

Szczegółowe dane umieszczono w tabeli 1:

Powiat	Ilość dzików upolowanych	w tym z ASF	Ilość dzików padłych	W tym z ASF	Razem	Dziki chore
legionowski	751	0	81	2	832	2
nowodworski	525	0	32	0	557	0

W obydwu powiatach w 2023 r. pozyskano w wyniku polowań 2 razy tyle dzików, niż w 2022 r., a mimo to obserwuje się stały wzrost liczebności populacji dzików zwłaszcza na terenach przylegających do obszarów gdzie polowania na te zwierzęta nie są prowadzone. W 2023r Wojewoda Mazowiecki uchylił rozporządzenie na temat

zwalczania wścieklizny. Wymieniony akt prawny zakazywał prowadzenia polowań zbiorowych co utrudniało myśliwym prowadzenie odstrzału dzików.

Wysokozjadliwa grypa ptaków(HPAI).

W 2023 r. na terenie powiatu legionowskiego stwierdzono 2 ogniska wysokozjadliwej grypy ptaków u ptaków dzikich. Były to ogniska zlokalizowane nad Zalewem Zegrzyńskim w Zegrzu Południowym oraz Jachrance. Nie obejmowały one kolonii lęgowych, więc upadki ptaków były niewielkie i działania Powiatowego Lekarza Weterynarii w Nowym Dworze Mazowieckim ograniczało się do usunięcia i utylizacji ptaków martwych oraz wydania właścicielom terenu gdzie było stwierdzone ognisko (przystań WTW) sprzętu do dezynfekcji oraz środków dezynfekcyjnych.

W powiecie nowodworskim stwierdzono 1 ognisko grypy u ptaków dzikich w rezerwacie przyrody Zakole Zakroczymskie, ale dotyczyło ono kolonii lęgowej mewy śmieszki. Choroba spowodowała zasadzie upadek całego wylęgu ptaków w 2023r. Działania polegały na usuwaniu 1 raz na tydzień zwłok martwych ptaków oraz dezynfekcji terenu po zakończeniu funkcjonowania kolonii lęgowej.

Oprócz tego Powiatowy Lekarz Weterynarii dokonał likwidacji ptaków w jednym z gospodarstw przydomowych na terenie miejscowości Poddębie (160 kur) , ale badania laboratoryjne nie potwierdziły wystąpienia tam choroby. Likwidację zwierząt przeprowadzono na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniające i uchylające niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) obowiązującego od 2021r.

Dane dotyczące ognisk grypy ptaków znajdują się w tabeli 2:

Powiat	Miejscowość	Gatunek ptaków	Ilość ptaków padłych
legionowski	Zegrze Południowe	mewa śmieszka	16
legionowski	Jachranka	mewa śmieszka	1
nowodworski	Rezerwat Zakole Zakroczymskie	mewa śmieszka; mewa szara; mewa białogłowa; rybitwa rzeczna	1283

Wścieklizna

Wścieklizna nie wystąpiła ani na terenie powiatów legionowskiego, ani nowodworskiego. W całej Polsce stwierdzono w 2023r jedynie 3 ogniska wścieklizny u zwierząt dzikich.

W ramach zwalczania wścieklizny była trzykrotnie zrzucona z samolotów szczepionka dla lisów. Następnie dokonywano odstrzałów kontrolnych 4 lisów na 100 km i badano, czy szczepionka została przyjęta oraz czy wygenerowała odporność. Na terenie powiatów legionowskiego i nowodworskiego stwierdzono przyjęcie szczepionki w 85% lisów, a wytworzenie odporności u ponad 70%.

W ramach zapobiegania wścieklizny Powiatowy Lekarz Weterynarii w Nowym Dworze Mazowieckim wspólnie z władzami Miasta Legionowo zorganizowali ręczne rozkładanie szczepionki na terenie Legionowa. Szczepionki były rozkładane ręcznie pod nadzorem straży miejskiej przez osoby wobec których orzeczono nakaz prac społecznych.

Sytuacja epizootyczna w zakresie zwalczania wścieklizny poprawiła się na tyle że Wojewoda Mazowiecki uchylił rozporządzenie dotyczące zwalczania wścieklizny w województwie mazowieckim.

Gruźlica Bydła

W roku 2023r nie stwierdzono ognisk choroby ale kontynuowano działania w jedynym ognisku choroby stwierdzonym w 2022r. w powiecie nowodworskim. Ognisko to zostało zlikwidowane w połowie 2023r.

Inne choroby zakaźne zwierząt

Inspekcja Weterynaryjna prowadziła monitoring innych chorób zakaźnych, określonych przepisami. Nie została stwierdzona obecność żadnej z tych jednostek chorobowych. Tabela 3 przedstawia dane dotyczące badań monitoringowych chorób zakaźnych:

Choroba	Ilość zwierząt badanych w powiecie legionowskim	Ilość zwierząt badanych w powiecie nowodworskim
Gruźlica bydła	102	1117
Bruceloza bydła	47	390
Enzootyczna białaczka bydła	47	390
Bruceloza owiec i kóz	6	6
Pryszczycza	10	10
Choroba pęcherzykowa świń	10	10
Choroba Aujeszkyego	92	251
Klasyczny pomór świń u świń	29	59
Klasyczny pomór świń u dzików	14	14
IBR/IPV	14	14
Gorączka Q	10	14
Wścieklizna (monitoring czynny)	39	28
Wścieklizna (monitoring bierny)	25	27
Wścieklizna (obserwacje zwierząt które pogryzły ludzi lub wykazywały objawy nerwowe)	139	
Salmonelloza drobiu	0	8 stad

2. W ramach nadzoru nad produkcją produktów spożywczych pochodzenia zwierzęcego Powiatowy Lekarz Weterynarii w Nowym Dworze Mazowieckim sprawował nadzór nad 224 podmiotami, w tym:

Rodzaj działalności	powiat legionowski	powiat nowodworski
Ubojnia bydła	0	1
Ubojnia świń	0	4
Zakłady zatwierdzone (przetwórstwo)	1	5
Chłodnie składowe	0	1
MLO (działalność marginalna ograniczona lokalna)	4	11
SB (sprzedaż bezpośrednia)	6	6
RHD (rolniczy handel detaliczny)	87	98

Podczas bieżącego nadzoru odnotowano pewna ilość nieprawidłowości które były na bieżąco usuwane. Nie odnotowano zagrożeń dla zdrowia i życia konsumentów żywności.

3. W ramach nadzoru nad produkcją i obrotem paszami dla zwierząt nadzorowano łącznie 1187 podmiotów paszowych w tym:

Podmiot	powiat legionowski	powiat nowodworski
Produkcja pasz	1	4
Obrót paszami	10	12
Transport pasz	6	7
Gospodarstwa rolne produkujące pasze	227	920

Stwierdzane podczas nadzoru nieprawidłowości usuwano na bieżąco.

4. W ramach nadzoru nad gospodarowaniem ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego Powiatowy Lekarz Weterynarii w Nowym Dworze Mazowieckim nadzoruje 38 podmiotów w tym:

Podmiot	Powiat legionowski	Powiat nowodworski
Zakład przetwórczy kat III	0	1
Spalarnia	0	1
Zakład pośredni z magazynowaniem	4	7
Obrót ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego bez ich magazynowania	5	12
Transport ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego	4	4

Stwierdzane podczas nadzoru nieprawidłowości usuwano na bieżąco.

5. W 2023r. doszło do istotnej zmiany w przepisach dotyczącej gospodarstw rolnych to znaczy zaprzestano prowadzenia kontroli tj. wzajemnej zgodności a rozpoczęto prowadzenie kontroli w ramach wspólnotowego mechanizmu warunkowości. Nie wdając się w szczegóły, spowodowało to rozszerzenie naszych kontroli obejmujących do tej pory prawidłowość identyfikacji i rejestracji zwierząt o elementy zdrowia zwierząt oraz dobrostanu zwierząt bowiem przestrzeganie przez rolników warunków w tym zakresie w tym głównie dotyczących dobrostanu zwierząt zostało powiązane z dopłatami bezpośrednimi. W 2023 roku przeprowadzono kontrolę w 47 gospodarstwach rolnych (12 w powiecie legionowskim i 35 w nowodworskim) nie stwierdzając nieprawidłowości powodujących potrącenia.

6. Działania dotyczące dobrostanu zwierząt były prowadzone na bieżąco. Generalnie trzeba powiedzieć, że ten kierunek pracy inspektoratu rozwija się bardzo intensywnie i z roku na rok ilość działań kontrolnych w tym zakresie wzrasta co wiąże się głównie z dużą ilością skarg dotyczących głównie warunków utrzymywania psów oraz koni. W 2023 roku nie stwierdzano istotnych problemów z dobrostanem zwierząt ale w wyniku prowadzonych działań kontrolnych skierowano 9 zawiadomień do prokuratury dotyczących znęcania się nad zwierzętami. Najbardziej bulwersująca sytuacja miała miejsca w listopadzie 2023r. na terenie gminy Wieliszew gdzie na terenie posesji

prywatnej stwierdzono kilkanaście psów utrzymywanych w skandalicznych warunkach w starych kojcach po świniach. Zwierzęta zostały natychmiast odebrane i w sprawie prowadzone jest postępowanie karne. Bardzo sprawnie współdziałała z nami w tej sprawie Gmina Wieliszew. Bulwersujący jest fakt że zwierzęta te były zwierzętami bezdomnymi które były pod opieką kilku fundacji znajdujących ratowaniem i pomocą zwierzętom i według wyjaśnień opiekunki była ona behawiorystką która pracowała z tymi zwierzętami w celu przygotowania ich do adopcji.

Druga bulwersująca sprawa to konieczność natychmiastowego odebrania właścicielowi około 200 gołębi utrzymywanych w skandalicznych warunkach, pozostawionych bez jedzenia i wody na terenie gminy Nieporęt. Nadmieniam, że było to już 4 odebranie gołębi ich właścicielowi który został skazany na karę bezwzględnego więzienia z powodu znęcania się nad zwierzętami oraz naruszanie sądowego zakazu utrzymywania zwierząt i umieszczony w zakładzie karnym.

POWIATOWY LEKARZ WETERYNARI
w Nowym Dworze Mazowieckim
dr n. wet. Maciej Wierzbicki